

Dr. İsmail DEDE
Kırklareli Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Medenî Hukuk Anabilim Dalı

MİRAS PAYININ DEVRİ

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
FOREWORD	XI
KISALTMALAR CETVELİ.....	XXI
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM MİRAS PAYI KAVRAMI VE MİRAS PAYI DEVİRİNİN İŞLEVLERİ

§ 1. MİRAS PAYI KAVRAMI VE KAVRAMA KARŞILIK GELENLER..	5
I. MİRAS PAYI KAVRAMININ GÖRECELİLİĞİ.....	5
A. Miras Payı Kavramının Birinci Karşılığı: Miras Oranı	6
B. Miras Payı Kavramının İkinci Karşılığı: Terekeyi Yönetme ve Terekeden Yararlanma Yetkisi	10
C. Miras Payı Kavramının Üçüncü Karşılığı: Terekeden Soyut Malvarlığı Değeri.....	22
D. Miras Payı Kavramının Dördüncü Karşılığı: Miras Paylaşımı Fazında Oluşturulan Pay	37
E. Miras Payı Kavramının Beşinci Karşılığı: Paylaşım Sonucu Özgülenen Tereke Değerlerinin Toplamı.....	40
II. DEVİR TAAHHÜDÜNÜN KONUSU OLARAK: MİRAS PAYI	45
A. Genel Olarak.....	45
B. Tereke Değeri Üzerindeki Payın Taahhüdü.....	49
III. MİRAS PAYININ DEVİRİNİ KONU ALAN İŞLEMLERİN SINIFLANDIRILMASI	75

§2. MİRAS PAYININ DEVRİ TAAHHÜDÜNE YÜKLENEN MİSYON	77
I. GENEL OLARAK	77
II. KLASİK YAKLAŞIM: MİRASÇININ LİKİDE ERKEN ULAŞMA ÇIKARI.....	77
III. YÜKSEK POTANSİYELLİ ÇIKAR: KREDİ TEMİN ETME İŞLEVİ.....	80
IV. MİRASBIRAKANLA DAYANIŞMADAN KAYNAKLANAN DENKLEŞTİRME BORCUNUN İFASINDAKİ ROLÜ	82
V. SORUMLULUKTAN KURTULMA YA DA SORUMLULUĞU DARALTMA ÇIKARI	85

İKİNCİ BÖLÜM

AÇILMAMIŞ MİRAS HAKKINDA SÖZLEŞME

§3. AÇILMAMIŞ MİRAS HAKKINDA SÖZLEŞMELERİN GEÇERLİLİĞİ İÇİN ARANAN KOŞULLAR	98
I. SÖZLEŞMENİN TARAFLARI.....	99
II. SÖZLEŞMENİN ŞEKLİ.....	103
III. MUHTEMEL MİRASBIRAKANIN KATILMASI VEYA İZNİ.....	113
A. Kavramın Kökenleri ve Yerine Getirilmiş Sayılması İçin Aranan Unsurlar	113
1. İsviçre ve Türk Hukuklarında Süregelen Bağlaç Tartışması: Katılma veya İzin mi, yoksa Katılma ve İzin mi?	115
2. Temsile Açık Olup Olmadığına Dair Tartışma	120
3. Tabi Olduğu Şekil	123
4. Geri Alınamaz Karakteri.....	126
5. Koşul İçermesine Dair Yaklaşımlar.....	128

B. Katılma veya İznin Birinci Etkisi: Sözleşmeyi Geçersizlik Yaptırımından Kurtarma	129
C. Katılma veya İznin İkinci Etkisi: Mirasbırakanın Güven Sorumluluğu	135
1. Genel Olarak	135
2. Muhtemel Mirasbırakanın Gerçeğe Aykırı Bilgi Vermekten Kaynaklanan Güven Sorumluluğu	136
3. Muhtemel Mirasbırakanın culpa in testando Sorumluluğu	143
IV. SÖZLEŞMENİN KONUSU VE DOĞURDUĞU ETKİ	150
V. KESİN HÜKÜMSÜZ SÖZLEŞME SEBEBİYLE VERİLMİŞ ŞEYLERİN İADESİ	156
§4. AÇILMAMIŞ MİRAS HAKKINDA SÖZLEŞMELERDE İFA	161
I. İFANIN KONUSU	161
A. Genel Olarak: Özgülenen Değerlerin Devri	161
B. Özel Olarak: İsviçre ve Türk Yargı Uygulamaları Çerçevesinde Sözleşmeden Doğan Borcun Konusu	169
II. İFA YERİ	174
III. İFA ZAMANI	176
A. Genel Olarak	176
B. Terekenin Tamamının Paylaşılması Durumunda Borcun Muacceliyeti	178
C. Terekenin Kısmen Paylaşılması Durumunda Borcun Muacceliyeti	182
D. Miras Payı Beklentisinin Taahhüt Edildiği Durumda Borcun Muacceliyeti	184
§5. AÇILMAMIŞ MİRAS HAKKINDA SÖZLEŞMELERDE İFA ENGELLERİ	185
I. ALACAKLININ ETKİ ALANINDA GERÇEKLEŞEN İFA ENGELLERİ	185
A. Alacaklı Temerrüdü	185
B. Alacaklının Yol Açtığı İfa İmkansızlığı	186

II. BORÇLUNUN ETKİ ALANINDAN KAYNAKLANAN İFA ENGELLERİ	189
A. İfa Engellerinin Temel Gerekçesi: Açılmamış Miras Hakkındaki Sözleşmenin Kırılğan Noktaları.....	190
B. Açılmamış Miras Hakkında Sözleşmede Borca Aykırılığın Görünümüne Özgü Yaptırımlar	192
1. Devir Borçlusunun Sorumlu Tutulabildiği İfa İmkânsızlığı.....	192
a. Devir Borçlusunun Mirastan Feragat Sözleşmesine Taraf Olması	193
b. Devir Borçlusunun Mirastan Yoksun Kalması	195
c. Devir Borçlusunun Mirastan Çıkarılması	198
d. Devir Borçlusunun Ölümüne Bağlı Tasarrufu Etkisiz Kılmaktan İmtina Etmesi	199
e. Devir Borçlusunun Mirası Reddetmesi	201
f. Yaptırım ve Yaptırımın Taşıdığı Kırılğan Noktalar ..	202
2. Devir Borçlusunun Sorumlu Tutulmadığı İfa İmkânsızlığı.....	205
3. Devir Borçlusunun Temerrüdü.....	207
a. Genel Olarak.....	207
b. Paylaşmayı Gerçekleştirme Borcunun İfasında Borçlu Temerrüdü	209
c. Muhtemel Miras Payı Taahhüdünde Borçlu Temerrüdü.....	210
4. Devir Borçlusunun Kötü İfası.....	211
C. İfa Engellerine Bağlanan Yaptırımların Kırılğan Noktaları..	213
§6. BORCUN İFASINA ÖZGÜ KIRILGAN NOKTALARI AŞMAYA YÖNELİK ENSTRÜMANLAR	215
I. MİRASIN PAYLAŞIMINA DEVİR BORÇLUSU YERİNE KAYYIMIN KATILMASI	215
II. DEVİR ALACAKLISININ TEMSİL YETKİSİYLE DONATILMASI	224

III. DEVİR ALACAKLISI LEHİNE SÖZLEŞMEDE YER VERİLEN BOZUCU KOŞULLAR.....	228
IV. DEVİR ALACAKLISININ FER'İ MÜDAHALESİ VE MÜDAHALENİN ETKİSİ	230
V. DEVİR BORÇLUSUNUN İRADE BEYANINA HÜKMEDİLMESİ.....	233
A. Açılmamış Miras Hakkında Sözleşmeden Doğan Yapma Borçları.....	233
B. Kronikleşmiş Sorunu Aşma Enstrümanı Olarak: Devir Borçlusunun İrade Beyanına Hükmedilmesi	235
C. Muhtemel Miras Payı Taahhütlerinin İfası Özelinde İrade Beyanına Hükmedilmesi	242
VI. BORCUN GEREĞİ GİBİ İFASI İÇİN SÖZLEŞME HÜKMÜ ÖNERİLERİ.....	243
§7. AÇILMAMIŞ MİRAS HAKKINDA SÖZLEŞMEDEN KAYNAKLANAN GARANTİ SORUMLULUĞU	244
§8. AÇILMAMIŞ MİRAS HAKKINDA SÖZLEŞMELER İÇİN ÖZELLİK TAŞIYAN DURUMLAR.....	246
I. MUHTEMEL MİRAS BEKLENTİSİNİ KONU EDİNERE RHİN VE İNTİFA HAKKI TESİSİ MESELESİ	246
A. Muhtemel Miras Menfaatini Konu Edinen Rehin Hakkı Tesisine İlişkin Tartışma.....	246
B. Rehin Hakkı Tesisine İlişkin Tartışmadan Elde Edilenler Işığında İntifa Hakkı Tesisine Yaklaşım	249
II. MURİS MUVAZAASI İDDİASININ DEVİR ALACAKLISI TARAFINDAN İLERİ SÜRÜLMESİ.....	250
III. MİRASTAN FERAGAT VE MİRASÇI ATAMA KOMBİNASYONUNU İÇEREN MİRAS SÖZLEŞMESİ.....	256
§9. AÇILMAMIŞ MİRAS HAKKINDA SÖZLEŞMENİN İFASININ TEREKE BORÇLARINDAN SORUMLULUĞA ETKİSİ.....	257
§10. AÇILMAMIŞ MİRAS HAKKINDA SÖZLEŞMELERDE UYGULANACAK HUKUK SEÇİMİ	262

§ 11. VERGİ HUKUKUNA İLİŞKİN SONUÇLAR	265
---	-----

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

MİRAS AÇILDIKTAN SONRA KURULAN MİRAS PAYININ DEVRİ SÖZLEŞMELERİ

§ 12. MİRAS AÇILDIKTAN SONRA KURULAN MİRAS PAYININ DEVRİ SÖZLEŞMESİNİN GEÇERLİLİĞİ İÇİN ARANAN KOŞULLAR.....	269
I. SÖZLEŞMENİN TARAFLARI.....	269
A. Devreden/ Devir Borçlusu	270
B. Devralan/ Devir Alacaklısı.....	278
1. Alman Medeni Kanunu'nun İrade Serbestisini Önceleyen Tutumu.....	279
a. Genel Kural: İrade Serbestisi.....	279
b. Genel Kuralın Frenlenmesi: Diğer Ortak Mirasçıların Yasal Önalım Hakkı	281
c. Devralanın Bulunmadığı Ayrık Bir Devir Uygulaması: Mirasçılar Topluluğundan Çıkma.....	292
2. İsviçre ve Türk Hukukunun Sınırlayıcı Tutumu	296
II. SÖZLEŞMENİN ŞEKLİ.....	298
III. SÖZLEŞMENİN KONUSU.....	306
A. Terekeden Soyut Malvarlığı Değeri Olarak Miras Payının Konu Alan Hukuki İşlemler	307
1. Miras Payının Devralanın Malvarlığına İntikal Ettirilmesi	307
a. Genel Olarak.....	307
b. Devrin Kapsamı.....	309
2. Miras Payının Rehni	316
3. Miras Payı Üzerinde İntifa Hakkı Tesisi	321
B. Paylaşım Sonucu Özgülenecek Değerlerin Devrinin Taahhüdü.....	323

C. Tereke Değeri Üzerindeki Payın Devri.....	326
IV. İFA VE İFA ENGELLERİ.....	331
§ 13. MİRAS PAYININ HACZİ	341
§ 14. DEVRİN TEREKE BORÇLARINDAN SORUMLULUĞA ETKİSİ.....	345
§ 15. MİRAS PAYININ DEVRİ SÖZLEŞEMLERİNDE UYGULANACAK HUKUK SEÇİMİ	349
§ 16. VERGİ HUKUKUNA İLİŞKİN SONUÇLAR.....	351
SONUÇ	353
KAYNAKÇA.....	363